

BORBA TIRANOV ZA OBLAST V SOVJETSKI ZVEZI

Zdaj se bosta udarila za oblast Malenkov in Molotov, ki pa imata oba pred seboj važno vprašanje, kaj bosta storila obrambni minister maršal Bulganin in Rdeča armada. — Beria je splezal na površje preko trupel svojih prednikov.

Z ARETACIJO in neizbežno likvidacijo Lavrentija Berije, strmoglavljenega glavarja tajne policije in vseh varnostnih sil, postaja borba za oblast v Sovj. zvezi — borba med premierjem Giorgijem Malenkovim in zun. ministrom Molotovim.

Konca te borbe še ni na vidiku, pa naj se ta borba izčrpa v novo "konvulzijo", kakor jo je imenoval naš državni tajnik J. Dulles ali pa naj poteka mirno za kulisami za kontrolo komun. partije, Politburoja in vlade.

Nervoznost v Kremlju
Med vrhovi v Kremlju vlada velika nervoznost že vse izza Stalinove smrti. Napovedi o prerezavanju vlade je bilo že mnogo. Kar je Zpad najbolj presenetilo, je bila naglica, s katero je bila izvedena prva poteza, ki je bila brez dvoma pospešena po izgredih v satelitskih državah. Te male revolucije so nudile potrebno pretvezo, katero sta Malenkov in Molotov potrebovala.

Beria je bil najbolj osovražen človek v Sovjetski zvezi. Z svo varnostno organizacijo pod svojo kontrolo, je imel oblast nad življenjem in smrtjo vsakega človeka v Sovjetiji ne izključivši uradnih oseb. Naravno je, da je imel številne sovražnike, ki so želeli njegovo strmoglavljenje.

Preko trupel na oblast
Beria je prišel na oblast po likvidaciji svojega predhodnika Nikolaja Ježova, ki je bil leta 1933 minister za notranje zadeve, kakor zdaj Beria. Ježov pa je prišel na svoj položaj preko trupla svojega prednika Giorgija Jagode.

Beria je imel večjo oblast kot kdor koli njegovih prednikov. Po Stalinovi smrti so bila v njegovi osebni združeni ministrstva notranjih zadev, državne kontrole in državne varnosti. Nobeno čudo, če je mož s tako oblastjo škilil hrepence na Kremelj. Toda v svojih namelih ni uspel. Prehitela sta ga Malenkov in Molotov, ki so jima dali podporo v satelitskih deželah opravičbo za naglo akcijo.

Vse to, kar bo zdaj sledilo, je gola spekulacija. Ameriški ambasador Bohlen, ki je predvideval padec Berije, je bil pozvan na konsultacijo v Washington; on bo imel morda kaj več v pogledu v to, kar ima še priti. Angleški ambasador v Moskvi je mnenja, da bo izšel Molotov kot zmagovalec iz te borbe.

Kako se bo razvila stvar?
Rečeno je, da je Berijev naslednik, Sergej Krulov, Molotov mož. Prav tako poročajo, da Malenkov ne spi, temveč je zelo buden. V teh malo mesecih, odkar je na oblasti, je postavil že mnogo svojih ljudi v tajno policijo. Sodi se, da je na vsak

Vremenski prerok pravi:
Danes deloma oblačno in toplo. Ponoči jasno in toplo.

Ray Millerjev sin za počastitev governerja

COLUMBUS, O. — V ponedeljek zvečer je ohajska zbornica poslancev glasovala glede imenovanja nove Turnpike ceste, ki bo imenovana po admiralu Ernestu J. Kingu, lorainskemu rojaku.

Tedaj pa je vstal državni poslanec Ray T. Miller, sin demokratskega bossa Millerja v Clevelandu, ki je predložil amandament, da da bi se cesta imenovala po governerju Lauschetu.

Na vprašanje nekega poslanca, če je njegov oče Ray T. Miller (o katerem je znano, da ni Lauschetov prijatelj), zadovoljen s tem predlogom, je mladi Miller odgovoril: "Jaz s svojim očetom nikoli ne razpravljam o politiki."

Turnpike cesta bo imenovana po admiralu Kingu.

Zunanja politika Sovjetije se z odsekom Berije ne spremeni

Tako daje razumeti zadnja števila glasila Kominforma, ki je prispela te dni na Dunaj.

DUNAJ. — Kominforma je dala razumeti, da se sovjetska zunanja politika s strmoglavljenjem Berije ni spremenila in da so smotri Sovjetske zveze trojni: združitev Nemčije, odhod ameriških čet iz Japonske ter sprejem rdeče Kitajske v organizacijo Združenih narodov.

Kominforma je komunistični informacijski urad. V zadnji izdaji njenega glasila, ki je dospela na Dunaj, je poziv komunistom vsega sveta, naj "prepričajo svet o vztrajni mirovni politiki Sovjetske zveze."

Zapadni diplomate pravijo, da je bil dotični uvodnik po vsej priliki napisan že po Berijevi smrti in verjetno odobren v Moskvi. Kominformsko glasilo namreč komunistom, naj delujejo za mirovno gibanje in konec "vmešavanja v notranje zadeve drugih držav." To je vsekakor po Sovjetih inspirirano prizadevanje, da se poruši Severnoatlantska obrambna zveza.

Drug za drugim padajo komunistični vrhovi

Nenadno izginotje vzhodnonemškega policijskega bossa Zaisserja, ki je bil intimen prijatelj Berije.

BERLIN. — Zapadnoberlinski list Telegraf poroča, da je Wilhelm Zaisser, boss policije istočne zone, že pred štirimi dnevi izginil iz svojega urada in da ni o njem ne duha ne sluha, ter da je bilo aretiranih 485 njegovih agentov.

Isti list, ki ga urejujejo socialisti, dalje naznanja, da Zaisserja pogrešajo od dneva, ko je bilo v Vzhod. Nemčiji naznanjeno strmoglavljenje Berije. Vojaški oddelki vzhodnonemške armade so bili razposlani po deželi z ukazom, da primejo stotine njegovih pomočnikov in oprod. Zaisser je bil intimen prijatelj sovjetskega poveljnika tajne policije Lavrentija Berije.

Pogreznitev parnika
SAN FRANCISCO. — Tukaj se je pogreznil parnik Jacob Luckenbach, ki je trčil ob neki drug parnik.

Nemci besnijo nad sovjetsko odklonilivjo ameriških živil

Sovraštvo vzhodno-nemškega prebivalstva do komunistov je postalo brezmejno.

BERLIN. — Komun. premier Grotewohl je naslovil desperatni apel na kmete Vzhodne Nemčije, naj se potrudijo in podvzajo s poljskim delom in pospravijo pridelkov, da se odpomore potrebam prebivalstva, dočim ljudstvo Vzhod. Nemčije besni nad kremeljskim odlokom, ki je odklonil živilsko pomoč Amerike.

Komunistični listi priznavajo, da je v Vzhodni Nemčiji pomankanje moke, masti, krompirja, sladkorja in zelenjave in da je položaj na robu katastrofe.

Vzhodna Nemčija je tradicionalna pridelovalka žita, krompirja in sladkorne pese, česar pa zdaj vsega manjka. Pod komunistično kontrolo je postala be-račica.

Sovjetska odklonitev živil za Vzhodno Nemčijo je razbesnila jezo nemškega prebivalstva proti komunistom po vsej Vzhodni Nemčiji. V skladiščih zapadnega Berlina pa čaka tisoče in tisoče ton živil za takojšnjo odpošiljatev za železno zaveso, samo če komunisti privolijo.

Zasebno podjetništvo, nove vrste komunizem v Jugoslaviji

Tito hoče narediti dober vtis na Ameriko, ki stalno pošilja dolarje.

NEW YORK. — Med očividnimi razlogi, da se komunisti v Jugoslaviji igračkajo z nekimi okrasni zasebnega podjetništva in to imenujejo novo vrsto komunizma, je tudi ta, da hočejo narediti dober vtis na Združene države, ki dobrohotno in stalno pošiljajo dolarje.

Neki Beograjec je rekel ameriškem poročevalcu: "Tito je opustil petletni gospodarski načrt za petletno pomoč."

Toda kaj naj počne Tito z vsemi svojimi najvišjimi poveljniki, ki so vir največjega dela njegovih težav? Oblastniki v njegovi komun. partiji so izobraženci, ki so se vzgajali v dunajskih i pariških kavarnah kjer so se navduševali samo za revoluijsko nasilje.

Prav sedaj izgleda, kot da bi jugoslovanski komunizem luščil svojo kožo. Nihče pa ne ve, kaj nosi pod to kožo.

Beria je bil obtožen v osemnajstih jezikih

LONDON. — Moskovski radio je ozmerjal Berio z izdajalcem v osemnajstih jezikih, in sicer v angleščini, norveščini, švedščini, danščini, srbohrvaščini, slovenščini, v macedonskem jeziku, v albanskem, grškem, madžarskem, češkem, romunskem, bolgarskem, turškem, hindustanskem, arabskem in kantoneškem jeziku.

Faroukova hči operirana
RIM. — Princeza Favzija, 13 let stara hčerka bivšega egiptskega kralja Farouka, je bila operirana na slepiču. Operacija je dobro prestala, dočim je njen oče čakal zunaj v čakalnici.

Jugoslov. železniški strokovnjaki v Ameriki

BEOGRAD. — Skupina šestih jugoslov. železniških strokovnjakov je odpotovala v Združene države zaradi proučevanja sistema dela in tehnološkega procesa na železniških postajah. Jugoslovanski strokovnjaki bodo v Zdr. državah približno dva meseca in si bodo v tem času ogledali nekaj večjih železniških križišč.

Zunanji ministri Vel. trojice bodo povabili Molotova na posvet

Posvet najvišjih zavezniških državnikov pa bi bil brez pomena, dokler Sovjetija ne preneha z mrzlo vojno.

WASHINGTON. — Zunanji ministri Velike trojice so se v ponedeljek sporazumeli, da bodo povabili sovjetskega zunanjega ministra Molotova v jeseni h konferenci, na kateri bodo reševali in izravnavali probleme Avstrije in Nemčije. Ta poteza pa utegne povzročiti, da se bosta predsednik Eisenhower in sovjetski minister Molotov osebno sestala.

Ministri Velike trojice so predložili svoj načrt svojim vladam kakor tudi kanclerju Zapadne Nemčije Konradu Adenauerju v odobritev.

Najvišji državniki Združenih držav, Velike Britanije in Francije pa se ne bodo sestali z Malenkovim, dokler ne bodo prepričani da hoče Sovjetija res končati mrzlo vojno.

Epilog k poročilu o človeški zveri

CLEVELAND. — Triletno deklico, o kateri smo včeraj poročali, da jo je napadla neka zver v človeku in ji storila silo, so prepeljali v mestno bolnišnico, ker je njeno zdravstveno stanje nevarno.

Deklica je bila inficirana z venerično boleznijo, ima notranje poškodbe in infekcijo jezika, v katerega jo je ugriznil nečloveški lump.

Nesreče, ki jih povzročijo neprevidni kadilci

NEW YORK. — Preteklo leto so neprevidni kadilci povzročili v mestu New Yorku 7,174 požarov, v katerih je izgubilo življenje 51 ljudi in kateri so povzročili \$8,629,740 škode.

Vsega skupaj je bilo lansko leto v mestu 52,741 požarov, povzročena škoda je znašala \$26,948,062, življenje pa je izgubilo v teh požarih 160 ljudi.

Morilec bo obešen

LONDON. — Angleško ministstvo notranjih zadev je odklonilo pomilostitev Johnu R. Christie-u, ki je zadavil v svoji hiši sedem žensk ter bil obsojen na smrt z obešenjem. Obešen bo danes.

Japonski princ v Italiji

FLORENCA Italija. — Semkaj je prispel z vlakom iz Neaplja japonski princ Hirohito, ki potuje po Evropi, vračajoč se od kronanja angleške kraljice.

684 žrtev povodnji

TOKIO. — Povodenj na otoku Kjušu je zahtevala 684 smrtnih žrtev, 2,097 ljudi pa je ranjenih.

POOSTRITEV NAPADOV V KOREJI

Zavezniško bojno črto je napadlo 70,000 kitajskih komunistov.

SEOUL, Koreja. — V noči od ponedeljka na torek je po silnem artilerijskem ognju skoraj 70,000 Kitapcev napadlo v dolžini 18 milj zavezniške centralni fronti. To je bil v zadnjih dveh letih najhujši komunistični napad.

Tekom napada so zasekali komunisti dve vrzeli v zavezniške črte ter prisilili eno južnokorejsko divizijo k umiku.

Položaj je lokalno nevaren a ne fatalen. Južnokorejska pehotna je izvedla nemudoma protinapad, nakar je bilo sporočeno, da je položaj pod kontrolo.

Na južnokorejske in ostale zavezniške čete je udarjal val za valom kitajskih komunistov. — Zavezniški opazovalci so mnenja, da je bilo vrženih v ta napad najmanj šest do sedem kitajskih komun. divizij, katerih vsaka je štela po 10,000 mož, z običajno komunistično brezobzirnostjo na izgube.

SEOUL, Koreja. — Kljub pismenemu zagotovitvi Syngmana Rheeja, da se bodo Južnokorejci podvrgli pogojem premirja, kažejo skeptični komunisti vse znake, da hočejo še nadaljnih jamstev, preden pristanejo na premirje.

Radio v Pyongyangu je v ponedeljek zvečer izjavil, da grozi spet nadaljnje zavlačevanje premirja "ker ni opaziti iskrenosti od ameriške strani."

Eden od aretiranih policistov priznal pet vlomov

Vsi vlomni so bili izvršeni v bližini okolici Clevelanda v teku zadnjih treh tednov.

CLEVELAND. — Edward A. Reinhart, eden izmed dveh policistov, ki sta morala v ponedeljek resignirati, ker so ju zatolili pri ogromni tatvini zganja, je priznal tudi pet vlomov, pri katerih je sodeloval, ter imenoval pet pajdašev — štiri moške in eno žensko.

Policija je izjavila, da je v zvezi s tem že zaprla nekega prodajalca avtomobilskih pnevmatik ali "tajerjev", ki je spravljaj v denar pokradene stvari, ki si jih je tolpa z vlemi prilastila.

Poleg Reinharta je zaprt tudi njegov pajdaš, policist Kenneth G. Weir, in 21-letna točajka. — Vsi so bili udeleženi pri tatvini zganja, ki je bilo vredno \$34,000. Res, vzorni policisti in varuhi zakona in reda!

Šest ubitih v zračni nesreči

CHESTERTOWN, Md. — Tukaj je strmoglavilo na zemljo in zgorelo neko mornariško letalo, pri čemer je bilo ubitih vseh šest mož njegove posadke.

Štirje ubiti v avtomobilski nesreči

WAUKESHA, Wis. — Tukaj so bili ubiti štirje možje, ko se je avtomobil, s katerim so se vozili, zaletel ob neko drevo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Karneval fare sv. Vida—

Nocoj se prične veliki poletni karneval pri fari sv. Vida. Trajal bo do nedelje zvečer. Ker je to poletje 60-letnica ustanovitve fare, so vabljeni na to prireditve tudi bivši farani. Vsak večer bo oddanih več daril popolnoma brezplačno, za katera se morate registrirati vsak večer posebej. V nedeljo zvečer bo naznanjeno, kdo se bo vozil z novim Chrysler avtomobilom. Poleg vsakovrstne zabave bo tudi za lačne in žejne v obilni meri poskrbljeno. Torej vsi na šolsko dvorišče!

Rojenice—

Pri družini Mr. in Mrs. Joe Stušek, Wickliffe, O., so se oglasile rojenice in jim pustile dve deklici, prvi dvojčici v družini, ki ima že od preje hčerko in sinka. S tem je postala Mrs. Mary Stušek 19tič stara mama, enkrat pa prastara mama.

Iz bolnišnice—

Mrs. Frances Martic se je vrnila iz Luther bolnice na svoj dom na 15416 Macauley Ave. — Zahvaljuje se vsem za obiske, karte in cvetlice.

V bolnišnici—

John Mesojedec, živeč na farmi v Geneva, O., Trumbull Rd., je moral v St. Vincent bolnišnico, soba št. 368. Družina je preje živela na 1071 E. 71 St., Cleveland, Ohio. Obiski so dovoljeni.

Cetrta obletnica—

V petek ob 7:30 bo v cerkvi sv. Frančiška sv. maša za Petra Kodrich v spomin 4. obletnice njegove smrti.

Skupna molitev—

Podružnica št 15 Slov. ženske zveze ima nocoj ob osmih v Ferfoljevem pogrebem zavodu skupno molitev za umrlo Angelo Marinčič. Članice so vabljene, da se vdeležijo tudi pogreba v četrtek ob devetih dopoldne.

POZORI!

Iz Lemonta sporočajo, da je bila tam najdena Social Security Card na ime Lawrence Pirc. Imenovan naj se javi v upravi Baragovega doma, kjer mu jo bodo izročili. (Rev. Pius Petrič, upravnik doma, Box 608, Lemont, Ill.).

Jugoslovani zasegli italijanske ladje

GIULIANOVA, Italija. — Dve italijanski ribiški ladji sta sporočili potom svojega radia, da ju je prestregla neka jugoslov. stražna ladja ter ju prisilila jadrati proti nekemu jugoslovanskemu pristanišču.

NAJNOVEJŠE VESTI

SEOUL, Koreja. — Južnokorejske čete, deževje in ogenj težkih topov je ustavil ofenzivno kitajskih komunistov, ki so se prebili že več milj v notranjost zavezniških črt.

PANMUNJOM, Koreja. — Zavezniški in komunistični mirovni delegatje so se sestali danes k razgovoru, ki so trajali 21 minut. Po razgovorih ni bilo nikakega znamenja, da so kaj bliže premirju kot so bili.

COLUMBUS. — Tukaj se je včeraj zaključilo zasedanje zakonodaje. Pred razhodom je bil sprejet predlog, da se zviša starostna pokojnina za \$5, tako da bo poslej znašala \$65 na mesec.

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 139 Wed., July 15, 1953

Inkvizicija

Pred nekaj tedni je stal pred preiskovalnem odborom za preiskavo o protiameriškem delovanju neki profesor, ki je odklonil odgovor na vprašanje, če je bil kdaj ali če je komunist. Znani stari učenjak Albert Einstein mu je nato pisal, odobral njegovo stališče in njegovo odklonitev odgovora ter je pozval vse intelektualce k odporu proti tej "notranji inkviziciji", da jo vrši McCarthyjev senatni odbor in ki po njegovem mnenju krši duh ameriške ustave.

Vse svetovno časopise se je pečalo s tem dogodkom. Zdi se, da je velik del svetovne javnosti in zlasti izobraženecv proti sedanjemu načinu preiskave senatnega odbora o komunističnem delovanju v naši državi. Celotna ugledna katoliška dunajska revija "Die Furche" komentira ta slučaj in odklanja ta ameriški način borbe proti komunizmu s pripombo: "Da se na ta način uklinjajo državne svoboščine, tako kot so se poprej v Evropi pod plaščem nujnosti državne samoobrambe, da je val strahu povzročil ona sodišča, ki delujejo z izsiljevanjem, ogrožanjem in ovajanjem."

Inkvizicija je bila ustanova takozvanega temnega srednjega veka. Na Špankem je grozila Cerkev in državi velika nevarnost od strani podtalnega delovanja mohamedanskih mavrov. Mnogi izmed teh so na zunaj sprejeli krščansko vero, ostali pa so v sruču še mohamedanci ter so vzdrževali zveze s sovražniki v Severni Afriki. Podobno je bilo tudi v Valenciji in Albingenci, ki so bili krivoverci in prevratniki, podobni sedanjim komunistom. Ves tedanji postopek državnih sodišč je bil po našem sedanjem prepričanju zelo trd, pogosto celo krut, toda bil je v navadi v vseh državah. Vsi zgodovinarji priznavajo, da je bila inkvizicija v papeški državi še najbolj mila.

Toda primerjanje poslovanja ameriškega senatnega odbora s srednjeveško inkvizicijo ali pa z načinom postopanja sodišč v nacistični nemški državi pa je popolnoma zgrešeno.

Profesor Einstein in vsi drugi, ki tako ostro kritizirajo postopanje ameriškega senatnega odbora, popolnoma pozabljajo na to, da se Združene države branijo pred infiltracijo svetovnega komunizma, ki hoče uničiti vse človeške in državljanske svoboščine. Fašizem in nacizem sta se posluževala svojih sodišč, da sta zatirala svobodo, ameriški način postopanja proti komunizmu pa hoče rešiti svojim državljanom svobodo. Vsako namigavanje o nekem mcarthyizmu, ki da je podoben nacizmu in totalitarizmu je krivično in smešno.

Da Združenim državam grozi svetovni komunizem s svojo infiltracijo, noben pošten in pameten človek ne more tajiti. Sodni procesi so že dovolj jasno pokazali, da so se zaupniki Moskve vrinili v najvišje vladne službe, kjer so vohunili v priloge sovražne države in sovražnega gibanja. Prepustitev Kitajske komunizmu je boleč dokaz za vsakega Amerikanca, kako škodo nam je že napravila ta komunistična infiltracija. Pri najvažnejšem državnem podjetju, v delavnicah atomske energije in orožja, smo imeli vohune, ki so izdali državne tajnosti sovražni državi ne za denar, marveč iz idejnega komunističnega prepričanja, da služijo svetovnemu komunizmu. Pred tedni smo čuli celo izjavo visokega ameriškega častnika, da ne more dati trdnega poročstva, da nimajo komunisti svojih vohunov tudi v Pentagonu, v središču naše vojaške sile. Vsi znaki kažejo, da je sovjetska vlada dobro poučena o naših vojaških pripravah.

Da so se vrinili komunisti na ameriške šole, kjer zastupljajo našo mladino, o tem je zopet polno dokazov.

Po vseh državah na svetu vzdržujejo Združene države na stotine knjižnic. Med tem, ko vodi naša država svetovno borbo proti komunizmu, so pa v teh knjižnicah izposojali narodom knjige, ki so propagirale komunizem.

Ali naj vse to naša državna oblast mirno gleda? Iz strahu, da ji ne bi zmešani izobraženci, ki sami sicer morda niso komunisti, ne bi očitali, da se poslužuje inkvizicije? Zločince, ki so škodljivi javnemu blagru in redu, sta policija in naše sodišče dolžna poiskati. Največjih zločincev moderne družbe, prevratnih komunistov, pa ne bi smela iskati in kaznovati naša oblast? Izgubljeni človek, ki oropa banko za nekaj deset tisoč dolarjev, je v primeri s komunističnim propagandistom pravi angelček. Komunisti nameravajo državljanom oropati vse premoženje, vse svoboščine in — če pridejo ne oblast — pomoriti na milijone ljudi v Združenih državah.

In proti tem zločincem naj bi se naša država ne smela boriti?

Stari Einstein in vsi oni, ki z njim vred govorijo o inkviziciji, o tlačenju svoboščin, o izsiljevanju in denunciranju, popolnoma nič ne poznajo svetovnega komunizma. Vsak prepričan komunist je obenem propagandist za svetovno revolucijo, za uničenje človeške svobode, za največjo tiranijo, kar jo je kdaj poznal človeški rod. Vsak prepričan komunist je v prvi vrsti poslušno orodje komunistične centrale v Moskvi in mora biti pripravljen vsak čas izdati svojo lastno državo. Ali so ljudje že pozabili, kako so francoski komunisti ob napadu Nemčije izdali svojo državo, razkrojili francosko vojsko, da je tako žalostno propadla ob prvem

navalu Hitlerja? Isto so storili in delali jugoslovanski komunisti. Ali naj naša država mirno gleda, da bi svetovni komunizem tudi v Ameriki izpodkopal vse zdrave temelje državljanske zvestobe?

Morda McCarthyjev način preiskave tudi kdaj preostro zagrabi, mi smo pač v boju na življenje in smrt in tu z rokami ne opravijo dosti, možno je, da bi se dalo v posameznih slučajih kaj oporekati načinu, toda eno je gotovo, očiti senatnemu odboru inkvizicijo, ali celo nacistične metode, je pa popolnoma zgrešeno.

BESEDA IZ NARODA

Lepo je bilo

Sheboygan, Wis. — Srečno smo se vrnili z našega zleta v Cleveland v ponedeljek dne 6. julija zjutraj. Med tem je že dospelo tudi pismo od gospoda Grdine. Njemu se imamo največ zahvaliti, da smo se tako prijetno počutili v Clevelandu in da smo toliko videli. Vsi smo mu od srca hvaležni in smo zelo zadovoljni z njegovim izvedenim programom. Že pozdrav pri našem prihodu je bil tako zelo lep. Nikoli ne bomo pozabili tistih malčkov iz slovenske sobotne šole, ki so nam tako prirčno zapeli in take pomembne pesmice. Preskrbeli ste nam večerjo, prihrizek, sladoled. Spremljali ste nas po mestu in razkazali ter razložili vse zanimivosti. Verjemite, gospod Grdina, da ne morem najti pravih besed, ne morem izraziti, kakor bi želela za vso to uslugo in gostoljubnost. Gospod Grdina in Cleveland nam bo ostal vedno v lepem spominu.

Naše pozdrave in lepa zahvala tudi č. g. župniku Bazniku in č. g. J. Godini za njihov trud in vrljnost, ki so jih imeli do nas. Prav tako g. Joe Nemanichu, g. Matti Intiharju in g. Gorsetu. — To vam sporoča v imenu vseh zletnikov. Prilagam \$10.00 za Ligo slovenskih katoliških Amerikancev.

Mary Fale.

K Svetomu Vidu

Cleveland, O. — Že spet kričimo na ves glas, da pride te vsi k nam v vas, oziroma na karneval fare sv. Vida, ki se začne jutri na šolskem dvorišču. Pripravljeni odbor in drugi so na delu dan za dnem, kajti hočejo, da bo ta karneval eden največjih, kar jih je bilo doslej pri sv. Vidu. Stvari, na katerih boste skušali svojo srečo, je toliko, da ne vemo kam z njimi, zato pa le pridite in jih odnesite domov. Vsak večer bomo poleg za-

pestne ure oddali še dve darili in to zastoj. Ko pridete na karneval, podpišite se na listek in ga izročite dekletu. Za ta darila morate biti navzoči, zato ostanite do konca.

Naše kuharice so tudi rekly, da vam ni treba nič kuhati doma, kajti poleg hrenovk in hamburgerja bo v soboto in nedeljo tudi "Roast Beef." V soboto in nedeljo bodo ves dan pekle tudi krofe.

Naši fantje, ki držijo s kuharicami pa zagotavljajo, da ne bo noben žejen. Nekdo je rekel, da bo cel večer pel: "Če si žejen, pridi sem, dobil boš tolažbo in boš vesel!"

V nedeljo 19. julija bomo oddali enemu srečnemu nov avto Chrysler. Ali ste se že potrudili, da bi postali lastnik tega avta?

Ribničan pravi: Če nas bo več, bolj bo lušno. Zato pa vabimo vse farane, bivše farane in prijatelje fare sv. Vida na karneval, da malo pokramljate med seboj in z našim župnikom. Obljubil je, da se bo tam vrtil. Rečem le to, da eden se bo peljal domov z novim Chryslerjem. Morda se boš ti. Le pridite!

Faran.

Dan Slov. ženske zveze v Lemontu

Cleveland, O. — Vse članice Slovenske ženske zveze so vabljenje, da se udeležijo Zveznega dne v Lemontu, Ill., v nedeljo 19. julija.

Dopoldne ob 11. bo sv. maša v votlini Lurške Matere Božje, ob enih skupno kosilo v Baragovem domu, ob treh pa blagoslov.

Zaradi premajhnega števila prijavljenih in zaradi kratkega časa ni mogoče več organizirati busa, zato naj izbere vsaka svoj način potovanja. Katera bi želela kosilo v Baragovem domu, naj sporoči na naslov Glavnega urada SZZ: 1937 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Josephine Praust.

Kako se godi slovenskim beguncem v Italiji?

Rim, Italija. — Mnogi zelo napačno mislijo, da je bilo begunsko vprašanje rešeno, ko je prenehala obstojati mednarodna organizacija za begunce IRO. Ali slovenskih beguncev res ni več? Poglejmo samo v Italijo. Tu jih je sedaj še vedno okoli 4,000, in pri tem seveda niso všeti oni, ki so na tržaškem ozemlju. Po taboriščih jih je okoli 700, drugi, nad 3,000, zunaj taborišč. Kako se godi enim in drugim?

Begunci zunaj taborišč

Teh je v goriški in videmski provinci po uradni izjavi ne dosti manj kakor 3,000. Po veliki večini so taki, ki so se po sklenitvi miru z Italijo leta 1947 umaknili iz krajev, ki so prišli pod Jugoslavijo. Vsaj 2,000 jih je optiralo za Italijo, a jim ta še vedno ni priznala državljanstva, zato so še vedno tuji. Drugi niso optirali, ker so upali na emigracijo, a so bili po večini od emigracijskih komisij iz raznih razlogov odbiti.

Ti begunci so pri umiku res lahko vzeli s seboj premoženje, nekateri več, drugi

manj, vendar je to imetje v šestih letih pri večini splahnelo. Ti begunci, čeprav bivši italijanski državljani, so izključeni iz vseh rednih in izrednih podpor, ki jih deli italijanska država beguncem italijanske narodnosti, n. pr. redne mesečne podpore potrebnim, včasih tudi obleko... Zlasti nikakor ne morejo dobiti delavske knjižice in z njo pravico do dela in zaslužka; zato jih nihče v stalno službo ne sme sprejeti; odprta jim je pot le do katerega priložnostnega dela in zaslužka. Ti begunci seveda tudi nimajo pravice do podpore za brezposelne.

Razumljivo je, da mnogi izmed teh beguncev žive v posojenem stanju in v bedi, zlasti bolni, bolehn, stari ljudje in drugi, ki so v majhnih otroci. Zdaj 320 oseb dobiva majhno mesečno podporo 3,000 do 4,000 lir, ki jo deli Uprava mednarodnih podpor (Amministrazione Aiuti Internazionali), ki je nasledila IRO. Več kot toliko drugih oseb bi bilo zelo potrebnih izdatne redne podpore, a je ne dobe; ne malo jim državljanstva ne bodo pri-

izmed teh jih živi v pravi bedi in stiski in nimajo sredstev niti za najpotrebnejše. Hudo je zlasti, kadar se oglasi bolezen v hiši. Okoli 100 izmed teh revežev dobiva mesečno prav majhne podpore od ameriške NCWC; v zadnjem času nekateri tudi od Visokega komisarijata za begunce.

Po drugih krajih Italije je razkropljenih najmanj 300 do 400 beguncev, nezaželenih tujcev brez pravice in zaslužka.

Begunci v taboriščih

Okoli 700 jih je. Vsaj polovico je takih, ki bi lahko emigrirali, če bi se kam odpravili. Skoraj polovico je pa takih, ki nimajo ali skoraj nimajo upanja, da bi sploh mogli kam emigrirati; to so namreč stari ljudje, bolni, bolehn, invalidi, nekateri izmed njih z družinami. Bili so že izvrženi od raznih emigracijskih komisij.

Preskrba po taboriščih zdaj gotovo ni boljša, kakor je bila pod upravo IRO, na splošno je slabša. Zaposlenih jih je le malo, mnogo manj kakor pa prej. Tako je velika večina brez vsakega zaslužka in zato brez sredstev.

Mladi ljudje in sploh vsi sposobni za emigracijo postajajo vedno bolj apatični in se jih loteva obup, ker ne morejo nikamor emigrirati. To se posreči le posameznikom, če dobe vpoklic z onkraj morja.

In kaj naj rečemo o stotinah, ki niti upati več ne morejo, da bi kdaj mogli emigrirati? Stari ljudje namreč, invalidi, bolni in bolehn, ali samski ali z družinami. Ti vedo, da so "obojeni" na dosmrtno ječo taborišča, in da jih bo tega životarjenja rešila le smrt. Razumljivo je, da so več ali manj otropeli, zlasti če od nikoder ne posijejo blagodejni žarki tople dobrotelosti. Le najpotrebnejšim daj včasih papeška podpora komisija (P. C. A.) nekaj sto lir, kar je majhna kapljica v nemajhnih potrebah. Drugače so povsem navezani na darove svojih sonarodnjakov. P. C. A. in N. C. W. C. sta od vsega začetka sponirali, da vsak narodni odbor nabere podpore za begunce pri sonarodnjakih v Ameriki in da so njihovi darovi le skromen dodatek k takim podporam.

Slovenski begunci po taboriščih in tudi oni zunaj se čutijo precej pozabljeni in zapuščenosti od sonarodnjakov v Ameriki. Socialni odbor dobi le malo sredstev in more deliti le prav malo podpor. Za Veliko noč ni mogel ničesar dati. Tako so slovenski begunci morali žalostni gledati in se čuditi, kako so druge narodnosti kar lepo obdarovale svoje begunce, na primer SRBI so dobili za osebo po 6,000 lir od Srpske narodne obrane iz USA, nekateri izmed njih so razen tega prejeli po nekaj tisočakov tudi od organizacije "Draža Mihajlovič". HRVATI so prejeli za osebo po 500 lir, bolehn po 2,000 lir. POLJAKI, za osebo po 1,000 lir in CARE-paket vreden 6 dolarjev, bolni so dobili več. ČEHI so dobili po 3,000 lir za osebo in ALBANI vsaj po 5,000 lir. Begunci teh narodnosti, razen Hrvatov, redno dobivajo izdatne mesečne podpore v denarju in v paketih. Razen tega dobe vsi begunci pravoslavne, protestantske in muslimanske vere mesečno paket od World Council of Churches. Slovenski begunci pa zbežani povprašujejo: ali na nas res nihče ne misli?

Kako se torej godi slovenskim beguncem v Italiji? Brez pretiravanja lahko trdimo, da je položaj slovenskih beguncov v Italiji slabši od položaja drugih narodnosti. Vsaj 2,000 jih čaka na rešitev prošnje za italijansko državljanstvo; a zdi se, da jim državljanstva ne bodo pri-

GORIŠKE VESTI

Tudi julij mesec je začel v znamenju neviht in dežja. Zaman letos pričakujemo lepih sončnih dni. Zlasti so prizadeta kopališča in hoteli obmorskih krajev. Nihče si ne upa na počitnice za dalj časa. Tudi v hribih ni nič boljše. Meščani čakajo, da se bo vreme ustanovilo in bodo lahko nekaj tednov preživel v svežem zraku, najsibo v hribih ali pri morju. Začel je že drugi mesec poletja in še vedno zamačakajo. Tudi kmetje so zaskrbljeni. Na mnogih krajih gnije žito na poljih, sena prav tako ne morejo spraviti domov, grozdje, ki je toliko obstalo, postaja od večnega deževja bolno. Edino povrtnina uspeva, a so kljub temu cene še vedno visoke.

Zrelostni izpiti na goriški klasični gimnaziji in učiteljski

Na goriškem klasičnem liceju so te dni zaključili dijaki zadnjega leta liceja zrelostne izpite. Od deset učencev sta izdelala samo dva, Marijan Bregant in Konstantin Cupin. Padli so trije, pet izmed njih pa ima popravljane izpite. Ti maturantje so prvi, ki so obiskovali vseh osem razredov slovenske srednje šole po vojni v Gorici. Leta 1945. je bilo v vseh paralelkah 1. gimnazije vpisanih okoli 80 dijakov. Iz leta v leto se je to število krčilo. Nekaj jih je izstopilo pri mali maturi, veliko število pa jih je zaradi slabih ocen tudi zapustilo študij. Nič kaj razveseljiva ni za nas, goriške Slovence ta statistika. Temu prav gotovo ni kriva samo nepripravljenost in brezbrzičnost učencev do šole, marveč tudi težke gospodarske in tudi politične razmere, v katerih živimo Slovenci na Goriškem. Slovenske šole so utrpely težak udarec zlasti takrat, ko so jih italijanske oblasti zdecimirale s krivično odredbo prepovedi posejanja slovenskih šol optantom. Na učiteljskem statistike bolj razveseljuje. Tudi tu so pretekli teden polgali učenci zrelostne izpite, katerih rezultate pa še ne moremo poročati.

znali, če ne bodo zatajili materinega jezika. Stotine, v taboriščih in zunaj njih, otopele obupujejo, ker ni nobene prilike za emigracijo. Druge stotine vseh vrst betežnikov pa se z muko in težavo sprijajnujejo z mislijo, da bodo taborišča njihovo dosmrtno domovanje, kjer bodo živitarili v morečih enoličnosti in grenkem pomanjkanju. Kakšna prijetna sprememba je zanje, kadar pridejo od koderkoli darovi, četudi majhni; dobro jim namreč de, ko vidijo, da niso povsem pozabljeni, da nekdo le nanje misli.

Glavni vzrok žalostnega stanja beguncev je bil ves čas in je tudi sedaj v tem, da se ne smejo zaposliti; kot tuji namreč nimajo pravice do dela in zaslužka, zato so brez denarja in prisilno lenarijo, kar rodi toliko potrtosti in gorja. V tem so srečnejši begunci v Avstriji in Nemčiji, kjer vsakdo mora delati ali v taborišču ali zunaj, zato pa ima denar, ki ga sam pošteno zasluži in je obenem obvarovan žalostnih posledic prisilne lenobe.

TRŽAŠKE VESTI

Odmevi s tržaškega velesejma

Glavna pozornost vseh Tržačanov je sedaj osredotočena na tržaški velesej, katerega je posebno v prvih dneh obiskalo veliko število oseb. Izredno pozornost vzbuja predvsem jugoslovanska razstava in avstrijska v "Palaci narodov." Dne 1. julija sta obiskala velesej dva važnejša jugoslovanska predstavnika in sicer predsednik slovenske trgovske zbornice dr. Stane Cunder in direktor zagreškega velesejma dr. Znidaršič. Dr. Znidaršič je po obisku izjavil, da je letošnji tržaški velesej napravil velik korak naprej. Vse je letos mnogo boljše. Boljša je organizacija kakor tudi razdelitev prostora. Jugoslovanska razstava pa je prekosila pričakovanja, zlasti pa razstava lesa, ki je dovršena. Kljub temu, da so letos prostor razširili, je še vedno premajhen in to je največja težava tržaškega velesejma. Ob zaključku vsakega dne je letos tudi zbranje in mnogi izmed obiskovalcev zadenejo prav lepe dobrote, kakor kompletne spalnice, jedilnice, plinske štedilnike, brezplačno bivanje v letoviških krajih in podobno.

Šolska razstava na industrijski strokovni šoli na Opčinah

Mladina openske strokovne šole nas je letos s svojo zaključno razstavo kar presenetila. V štirih okusno opremljenih šolskih sobah smo obučevali izdelke dekliških in deških ročnih del in risbe. Deklice so poleg vezenin, oblek in perila razstavile tudi kuhinjske izdelke, pecivo, likerje, vloženo sadje in podobno. Prav zato so absolventke te šole že kar male gospodinje. Saj poznajo vsa hišna in gospodinjstvska dela: kuhati, plesti, kvčkati, vesti in kar je posebej hvalevredno tudi krojiti in šivati obleke. Tega dekliškega naraščaja smo prav lahko veselili. Nič manj občudovanja vredni pa so bili deški izdelki. Tu si lahko videl ves razvoj mizarskih in mehaničnih del, krasne risbe in načrte za razne mizarske izdelke. Njihovi izdelki so zelo lični, okusni in precizni. Mladini openske strokovne šole kakor tudi profesorjem moramo posebno ob tej zadnji razstavi iskreno čestitati. Staršem pa povemo, da je naša mladina v pravih rokah in na pravi poti.

Izredna slovesnost na Katinari

Katinara je doživela v nedeljo, dne 5. julija, izredno slovesnost. Nobena stvar tako ne razgiba življenja na vsi kakor prav slovesnost novega leta. To je lep in nepozaben praznik za vse. Tako je bilo tudi pri nas v nedeljo, ko smo imeli v naši sredi gospoda novomašnika Marijana Gerdola iz Rocola. Slavnostni govor je imel č. g. župni upravitelj iz Mačkovej g. Stanko Janežič. Lepo je bilo petje domačega zbora in udeležba vernikov nadvse velika. Gospodu novomašniku iskreno čestitamo k njegovemu največjemu dnevu.

Zaključek otroškega festivala

Dne 3. julija se je v Trstu zaključil festival italijanskih otrok, ki so jih za to priliko (Dolje na 3. strani)

Dr. Josip Gruđen:

Zgodovina slovenskega naroda

NOVI VEK: I. Luteranstvo in cerkvena reforma med Slovenci

Isto sta morala komisarja izjaviti meščanom, ki sta jih sklicala v zakristijo župne cerkve; sodniku in mestnim svetovalcem pa sta imela naročiti, da ne smejo nikogar več sprejeti v mesto, kdor ne prinese od svojega župnika potrdila, da je katoličan. Navodilo nadvojvodovo je bilo zelo mirno. Videti je, da je hotel bolj prepričavati, kakor ukazovati, bolj vplivati s svojo veljavo, kakor pa s silo. Vendar poslanstvo Glušičevo ni rodilo zaželenega sadu. Treba je bilo pozneje še strogih odlokov nadvojvodovih, da se je luteranstvo na Goriškem zaježilo.

Glušič je vladal ljubljansko škofijo le sedem let. Iz te kratke dobe bi bilo le še omeniti, da je kupil za škofijo grad Rudnik (Rudeneck) v Savinjski dolini in da se je Ferdinand vnovič opozoril patriarha na njeno potrebo. Ob takih razmerah so se med duhovščino in ljudstvom neovirano širile razne razvade in verske zmote. Tu in tam je še kak arhidiacon branil cerkvene pravice in izkušal preprečiti hujše zlo, kakor na pr. novomeški prošt Jurij Graf, dočim so drugi dajali očitno potuho verskim novotarjem.

Vse ovire cerkvene vlade dobro osvetluje neko pismo iz 1. 1565, ki ga je naslovil generalni vikarij Jakob Maracco na patriarha Janeza Grimani. V njem pravi: "Niti v Beljaku, niti v drugih krajih nemškega cesarstva, v katerih je večji del vaše škofije, se nam ne izkazuje nobena pokorščina in zato ne moremo izvrševati cerkvene oblasti niti s tem, da bi tja pošiljali duhovnike, niti z vizitacijo, niti na kak drug način. Prej je bilo edino znamenje naše oblasti v tem, da smo delili svete redove duhovniškim kandidatom, ki so k nam prihajali. Preiskali smo le, če so dobri katoličani, in pri tej priliki jim dali mnogo navodil za službo božjo in blagor ljudstva. Toda nekaj let sem je tudi to jenjalo, ker vsi taki kandidati gredo v Ljubljano, kjer prejmejo brez izjeme redove od ljubljanskega škofa, ki sme vsled posebnega privilegija posvetiti vse, ki k njemu pridejo. Ne samo na Koroškem, tudi na Štajerskem, v Savinjski dolini in na Kranjskem ima vaša prevzvišenost samo ime, ne pa oblast patriarha. Okuženi deželni stanovni po ščitijo krivoverske predikante, ki pohujšujejo revno preprosto ljudstvo in ne pripuste, da bi mogli obiskati župnišče po škofiji, strahovati slabe duhovnike, ali sploh izvrševati svojo dolžnost.

Niti župnije v Beljaku, niti nobene druge v nemškem cesarstvu ne podeljuje vaša prevzvišenost ali vaši pooblaščenici služabniki, ker nam je patronstvo vseh že odvzeto. Le nekatere župnije so prišli včasih z listino pokojnega cesarja, nadvojvoda ali drugih oblastnikov k umeščenju. Večji del pa imajo duhovniki župnije brez umeščanja in nobenega sredstva ni da bi jih prisilili priti sem." Odpor proti akvilejski cerkveni oblasti je bil tolik, da so stanovni zažugali vikarju Maraccu z zastrupljenjem, ako pride na Kranjsko. Celo odločni katoličani so odsvetovali vizitacijo, češ, da bo povzročila očitno upor.

Kaj je potem pomagalo, da se je 14. novembra 1565. v Akvileji zbrala škofijska sinoda in sprejela odloke splošnega tridentinskega cerkvenega zbora. (Dalje prihodnjič)

—Skušnja je hud učitelj: nalogo ti naloži najprej, potem šele ti da lekcijo.

Avstrijskih komisarjev patriarhovo pismo pa celo nič ne

Nevarni sovražnik človeka v tropični Južni Ameriki

Veliki kuščarji "kajmani" ogrožajo živali in človeka v spodnjem porečju Amazonke in drugih rek tropične Južne Amerike.

Kajmani živijo v tropični južni Ameriki. So velikanski do štiri metre veliki plazilci, ki se hranijo predvsem z ribami. Napadajo tudi pse, štorke, pa tudi govedo in so nevarni človeku. V rekah, jezerih, lagunah in tokanjah jih kar mrgoli. Ob sušni dobi se zakoplijejo v blato in prespe do prvega dežja.

V ustju Amazonke so trije otoki, izmed katerih je največji Maranjo. Na njem se pasejo ogromne črede govedi, ki štejejo do sto tisoč glav. Pasejo se prosto in varujejo jih pastirji na konjih. Jasno je, da za tolike črede ni staj, marveč žive prosto, zato jih kajmani napadajo in obgrizejo, radi popadejo krave za vime na jim prizadenejo hude rane. Zlasti nevarni so kajmani ob poplavih, ko stoji živina do bokov v vodi in se pase po travi, ki le z vršički štrli nad gladino. Govedo se vzpetin rajši izogiba, lje zaradi klopotač, koralno rdečih kač, rjavozelenih puščicastih kač (ki so enako nevarne človeku kot živali), zaradi nadležnih klopotov, moskitov in peščenih bolh (ki povzročajo težke gnojne rane na kopitih ali v bližini oči) in zaradi nevarnih os. Tu tudi mrgoli velikih podgan, ki so hrana vidram, kačam in čapljam. Semkaj se umakne tudi jaguar, ki je sicer plaha boječa zver, toda govedo se mu ne more upirati. Okrog teh otokov pa krožijo kajmani in preže na svoj plen. Ljudje in živali težko čakajo, da mine poplava in da se voda umakne v svoje številne struge, jezera in mrtve tokave. Z njo se umaknejo tudi kajmani in tedaj se začne nanje lov, v katerem se pastirji maščujejo nad strašnimi plazilci.

Vodnik pogona poišče primeren strugo, v kateri je mnogo kajmanov. Ponoči zgradi s svojimi pomočniki močno pregrado iz kolov, prepleteno s sroboto in lijanami, ter tako visoko, da kajmani ne morejo čez njo. Ob zori začne pogon. Del pastirjev odrine v čolnih po strugi navzgor. Drzno poskačejo v vodo, udarjajo z bati po njej, kriče kakor Indijanci kadar napadajo, in pode pred seboj preplašene kajmane proti pregradi. Včasih je potreben krepak udarec po razklenjenem gobcu da se žival vendarle obrne in spusti po strugi navzdol. Ure in ure traja pogon. Vrsta gonečih pastirjev se počasi bliža pregradi, kjer že lezejo živali na kopno. Prve so najstarejše, ki so najbolj boječe. Počasi se plazijo na obrežje, postajajo, mežikajo z lakotnimi očmi,

obračajo se, da bi se povrnila v vodo, toda od zadaj jih suvajo vedno nove trume, ki razdražene, preplašene in zbegane bičajo s silnimi repi vodno gladino, rjovejo, odpirajo gobce in se bore med seboj, dokler ne pride nanje vrsta, da se odplazijo na kopno.

Sonce je že visoko na nebu in seva na obrežje, kjer so polegali kajmani. Vendar pogon še traja. Gonjači se počasi bližajo. Vedno več velikih kuščarjev je na obrežju. Živali hropeč lazijo druga na drugo, po troje, petero jih je na kupu. V vodi stoje drzni pastirji, kriče in nabijajo z bati. Tedaj vodnik presunljivo zažvižga: gonjači so dosegli breg! Takoj plane druga polovica pastirjev nad kajmane. Pobijajo jih s težkimi maketami, noži za sekkanje goščave. Sleherni udarec pomeni smrt. Pastirji ne poznajo usmiljenja, mislijo na številne krave, ki so poginile z razparanimi vimeni.

Tako so tega jutra pobili 587 kajmanov. Trupla so pustili na obrežju, kjer so že čakali jastrebi urubuj, podgane, miši, mravlje in raki. Jastrebov je priletelo toliko da so se šibile veje dreves in da so čepeli v kopicah po sipinah. Čez nekaj dni so ostale pobeljene kosti na obrežju.

Pastirji pa so preiskali goščavo ob obrežju in poiskali kajmanova gnezda, dobro skrita med bičevjem in trstiko. Kajmani nagrabijo trohnečega listja za meter visoko, samica kup poravnava in leže vanj trideset do štirideset jajčec, velikih kakor gosja, nakar gnezdo zopet prekrije. Pastirji so jajca pometali v ogenj, da so jih uničili. Šele potem so odšli na nov pogon.

Kljub temu, da kajmane v toliko meri uničujejo, jih je še vedno dovolj, ker jih prinašajo polplaye in ker se močno razmnožujejo.

Iz Primorskega

(Nadaljevanje s 1. strani)

pripeljali v Trst iz vseh krajev sosednje republike. Po petju italijanskih patriotičnih popevk sta imela na zbrane otroke govor tržaški škof Santin in župan Bartoli, ki sta zagotavljala italijanstvo Trsta in ljubezen Tržčanov do "madre patrie." Za zaključek so italijanski mladini še uprizorili na pomolu Sv. Karla igro umetnih ognjev.

IZ JUGOSLAVIJE

Pionirska koča "Kekec"

Na griču Sv. Katerine nad

Solkanom so pionirji iz Nove Gorice in Solkana, s pomočjo lokalnega planinskega društva postavili letos novo pionirsko kočo "Kekec." Koča je oskrbovana ob sobotah in nedeljah ter ima precej obiskovalcev. Po stenah v obeh sobah je poleg planinskih motivov tudi več povečanih posnetkov iz znanega mladinskega filma "Kekec".

Doba lahkkih kovin

Če bomo tudi v prihodnosti dobe imenovali po kovinah, bi bilo treba reči, da se je železna doba končala in da se že začne doba lahkkih kovin. Sedanjost, še bolj pa prihodnost, bi se smela tako imenovati že zaradi lahke kovine magnezija, čeprav aluminija niti ne upošteva.

Na letošnji mednarodni razstavi v Washingtonu so razstavili nad 100 izdelkov, ki so se že trdno uveljavili in ki jih izdelujejo zdaj že redno iz magnezija.

V primeri z aluminijem je magnezij za tretjino lažji, toda pred vojno so ga pridobivali samo za potrebe oboroževalne industrije, in sicer iz morske vode, ki vsebuje razmeroma mnogo magnezijevih spojin. Leta 1943, ko se je zelo povečala proizvodnja letal in ko so si čedalje bolj prizadevali, da bi dobili primerne lahke in trdne kovine, je zelo začelo naraščati pridobivanje magnezija. Proizvodnja je dosegla 183,584 ton. Značilno je, da je proizvodnja po končani vojni zelo nazadovala, tako da je znašala prvo leto po vojni 5317 ton.

Lani pa se je začel magnezij spet zelo uveljavljati, ker ga uporabljajo tudi za številne druge namene, ne samo za oboroževalno industrijo. Proizvodnja je se povečala na 106,000 ton. Letalska industrija še zmeraj porabi največ magnezija. V Ameriki odpade 29 odstotkov proizvodnje magnezija na letalsko industrijo. Nova vrsta ameriškega letala Skyrocket, ki dosega veliko višino in hitrost 1980 km na uro, je izdelana predvsem iz magnezija.

Zdaj pa uporabljajo magnezij tudi za avtomobilsko karoserijo. Poprej je kovinska karoserija tehtala 350 kg, zdaj pa iz magnezija samo 75 kg. Karoserije iz magnezija so mnogo močnejše, kakor umetna tvoriva, ki jih uporabljajo prav tako za ta namen. Ker so vozila zdaj mnogo lažja, dosežejo tudi večjo hitrost. Amerika je že začela izvažati avtomobile iz magnezija, prodajajo jih po okrog 3400 dolarjev.

V Ameriki so iz magnezija tudi začeli izdelovati zločljive hiše, predvsem paviljone za vojaške namene. Manj je znano, da izdelujejo tudi smuči iz magnezija.

Magnezij je razmeroma poceni. Zdaj stane v Ameriki 54 centov kilogram. Magneziju napovedujejo veliko prihodnost zaradi njegovih dobrih lastnosti, ker je n. pr. dober prevodnik toplote in elektrike, lahko ga je variti in ne rjavi. Najpomembnejše pa je, da je surov in za pridobivanje magnezija zelo mnogo. Računajo, da vsebuje prostorninska milja morske vode 600,000 kg magnezija.

Najslajše ustnice

Ona: "So moje ustnice res edine, ki si jih poljubil?"

On: "Na mojo častno besedo, edine. Pa tudi najslajše!"

MALI OGLASI

NAPRODAJ
TRGOVINA Z ZELENJAVO,
SADJEM in PIJAČO
(C-2 License)

Na idealnem prostoru v Collinwoodu, letno \$48,000 obrata, prodaja zelenjave, sadja, sladoleda, cigarete, rož in cvetic, piva in raznih vin kot tudi raznih drugih artiklov. Trgovino vodil lastnik skozi 9 let. Inventar ima prvovrstne hladilnike itd. Za \$2000 robe. 1948 Ford truck. — Naplailo \$2000, ostalo financira lastnik. Prodaja se radi bolezni. Idealna priloznost za podjetne ljudi!

Lakeland Realty Co.
15604 Waterloo Rd.
KE 1-6681

(jul.15,17)

Naprodaj

Prodaj 2 lota, 50x135 vsak na Neff Rd., pri E. 185 St. Cena \$1300 vsak. Blizu so trgovine, šola in cerkev. Pokličite IV 1-4624.

(jul.15,17)

Grocerija, meso, C-2

Na 1209 Norwood Rd. je naprodaj lepa velika trgovina z moderno opremo za hranitev svežega mesa, zelenjave in zmrznjenih hranil, z zalogo vredno nad \$1200, plačano najemnino v višini \$85 in dvojno garažo. Najemninska pogodba na razpologo. Lastnik želi naglo prodati zalogo in vso opravo za \$3800. Kličite KE-1-1934.

(141)

"Trailer" naprodaj

Proda se "trailer" velikosti 4x9. Vprašajte po 5. uri na 1541 E. 41 St. —(140)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša 6 sob za eno družino. Vprašajte na 6421 Varian Ave., ali kličite HE 1-3260. (140)

Hiša naprodaj

Proda se hiša 6 sob blizu Fisher Body Co. Kličite UL-1138. (140)

Hiša naprodaj

V župniji sv. Filomene je naprodaj 6-sobna enodružinska hiša, kuhinja je obložena z lončenimi ploščicami, tla v vseh sobah pa z gumijastimi ploščicami in preprogami, klet je predeljena, plinski ogrev. Cena primerna. Kličite LI-1-5658 zaradi ogleda. (136)

Romanje v Carey, O.

Še nekaj sedežev je na razpologo za 16. avgusta. Kdor je namenjen, naj ne čaka do zadnjega. Pokličite Mrs. Mary Novak, DI 1-4393, ali se oglasite na 3514 E. 82 St. —(140)

Moški dobijo delo

TOOL ROOM
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
and
MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure z dodatki za življenjske stroške in mnogo delovnih koristi. Ta dela so v naši E. 93 in Woodland tovarni in v naši E. 152 St. tovarni. Oglasite se v employment uradu na E. 152 St.

MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 E. 152 Street

(141)

TAPCO

zdaj izbira izkušene moške

Z A

MILLWRIGHTS

TINNERS

PAINTERS

PIPEFITTERS

ELECTRICIANS

MACHINE

REPAIRMEN

... Prilika za napredovanje

... Dobri delovni pogoji

... Delovne koristi

Employment uradne ure so:

V pondeljek skozi petek

od 8 zj. do 4:30 pop.

Prosimo prinesite izkaz državljanstva

Mora biti pripravljen delati

vsak šift

THOMPSON
PRODUCTS, Inc.
23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28)

(146)

Ženske dobijo delo

Ženske za čiščenje

Izkušene. Nočno delo. Stalno delo. Oglasite se pri
Ohio Window Cleaning Co.
1230' E. 9th St. CH 1-7515
(139)

Hišno delo

Ženska dobi splošno hišno delo. Nič otrok, vse moderne gospodinjske priprave. Privatna soba in kopalnica. Kličite CL 1-4741. —(141)

MALI OGLASI

Dobri nakupi

V bližini 63. ceste hiša z 6 zelo prostornimi sobami, plinski furnez, vse v najboljšem stanju. \$12,800.

Na E. 92. cesti 1-družinska hiša z 6 sobami, preproge, mreže, vse v dobrem stanju. Se lahko takoj vselite. \$9,500.

V fari Marije Vnebovzete na Holmes Ave., hiša z 7 sobami, plinski furnez, mreže, zimska vrata. \$13,200.

Kovač Realty

960 East 185 St.
KE 1-5030

(141)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša z vso opremo, sedem sob, cementiran dovoz, dve garaži in velik sadni vrt. Prodaja lastnik. 17810 Dillewood Rd. —(140)

Gostilna naprodaj

Moderno opremljena gostilna z licenco D-2 in D-3 naprodaj. Vodena čez 49 let pod istim vodstvom. Zgoraj prosto stanovanje. Kličite med 2. in 5. uro pop. EN 1-9414. (141)

MOGOČNA, PA NEVARNA. — Iz Bangkoka v Siamu so nedavno pripeljali v miamski serpentarij tole ogromno 25 čevljev dolgo kačo. William Haast direktor "kačjega vrta" drži glavo nevarne živali, njegova pomočnika pa držita njeno telo.

J. Š. BAAR

Golobček

Barica je pohitela v kot, kjer so bile palica in dežniki, toda kot je bil prazen. "Nekam smo jih založili, ta čas vzemi očeto in skušaj hoditi, poskusi," in sama ga je peljala za roko kot otroka, Holoubek pa je boječe in previdno šel preko sobe. "Morda se bom shodil, toda po stopnicah sedaj še ne morem. Veš kaj, Hanzek, prinesi mi rakev sem —"

"Toda, brat," je sklenila Barica roke. "No, kaj spet? Zakaj bi ne? Saj je moja. Takoj pojdi in pomoz! Hanzeku, sam je ne bo mogel nesti?"

"Kaj boš pa počel z njo?" "Sem je bom položil. Cesar Karel V. je prav tako imel rakev, ko je še živel, zakaj je ne bi mogel imeti treščički župnik. Teci no in ne jezi me, sicer ti znova umrem in zdaj veš, kako je bilo brez mene."

"Gospodična, ne vznemirjajmo gospoda, ubogajmo ga," je Hanzek potegnil z župnikom. "Ne, za nič na svetu ne morem tega," se je odločno branila Barica.

"Prečastiti, sam jo bom prinesel. Vsakokrat polovico."

"Prinesi, cekin ti bom dal," je dejal župnik in iz navade segel v žep po denarnico.

"Ej, vi lakomneži, saj nimam niti hlač!"

"Seveda jih imaš, tiste črne, nove smo ti oblekli, denarnice v njih pa nimaš. Ključ, nož, uro in verižico sem ti iz žepov pobrala in položila v tvojo miznico. Tam boš našel."

Namesto odgovora je Holoubek privzdignil talar do kolen in kakor sneg bele pletnene gata so se zablščale pod črnim robom talarja.

"To je grozno, kako le se je moglo to zgoditi?"

"Klanjam se, gospod župnik, to je presenečenje, to je naravnost presenetljiv dogodek, v vsej moji praksi se mi kaj takega še ni pripetilo, čeprav medicina pozna take primere," je na pragu klical zdravnik, "bil sem pri bolniku in sem že med potjo slišal neverjetno novico, sedaj pa na lastne oči vidim... Kako vam gre, prečastiti, kako se počutite?"

"Precej dobro, gospod doktor, nekoliko me mrazi, lačen sem, rad bi si obul svoje čevlje, slekel talar in se malo odpohčil, pa ne morem nikjer ničesar najti. Vse je Bog ve kje spravljeno, vsi me samo ogledujejo, sprašujejo in občudujejo."

"Ali vas nič ne boli?"

"Noga malo."

"Aha! To je. Vam je počila žila in kri, ljubi gospod župnik, vdrla v možgane, padli ste v globoko nezavest, ki smo jo pomotoma imeli za konec — smrt. Potem pa so žile posrkale kri, ki vam na srečo ni razdejala možganskega tkiva, srce je začelo znova biti, možgani znova delovati, za spomin pa vam je ostala neznatna ohromelost noge — in igro ste dobili — govorite lahko o veliki sreči, izmed tisoč primerov je le eden, ki se konča tako veselo. O tem moram poročati v naše strokovne liste, to bo vzbudilo zenačijo; tak, zdaj pa le mir, vsaj še en teden popolnoma mirujte, nogo bomo ozdravili z elektriko, ohromele živce obudimo z masažo in v kratkem boste skakali kot zajec."

Po župnišču pa je tačas vsa preplašena hodila Barica. Ničesar ni mogla najti. Ne župnikove pernice, ne njegove domače halje, ne njegove obleke.

"Kam neki se je to dejalo? Kam je zginilo?" se je vprašala že vsaj desetkrat.

"Pokradli so," je srdito odgovoril Hanzek, pazljivo nesoč na rami pokrov rakve, čez nekaj časa pa rakev samo.

"Kam naj to postavim, častiti?"

"Tu sem, kjer je stal prej blazinjak."

Čez nekaj časa je Barica prinesla iz zaklenjenega podstrešja svoje blazine, iz omare pa praznično bratovo obleko, služkinja pa je prisopihala iz trgovine z novimi čevlji, po katere so o v naglici poslali.

Sonce je zašlo. Na nebu so zablestele zvezde, tih večer je zagrnil širo ravan. Tega dne je nastopil prvi mraz, ki je posušil blato in pota, ivje je kakor sladkor pokrilo strehe in drevje, megla je zginila, zjasnilo se je.

"Temeljito so te okradli," se je nasmehnil oče po večerji.

"Pa tudi obdarovali so me, očka," je resno odvrnil župnik.

"Kaj pa so ti darovali?"

"Rakev, očka, tisto rakev, to je zelo dragocen dar, ker jo bomo vsi potrebovali in si je nikdo v življenju ne kupi... Vidite, jaz jo pa že imam."

"To je tudi res," je pritrdil oče in se zamislil za hip, potem pa trpko dodal: "Črvi se plazijo po zemlji, nekateri izmed njih pa se lotijo samo mrličev."

"Dobro ste povedali. Hrana črvov smo mi in naše imetje."

"Živo drevo žro gosenice, pa te je laže zatirati in pokončati, drevo pred njimi obvarovati, pred črvi pa nihče ni varen"

"Toda tudi črvi so koristni. Rahljajo zemljo in jo čistijo mrliškega strupa."

"Da, Bog je vse modro ustvaril"

"Očka, ali so me okradle gosenice ali črvi?"

"Mislim, da črvi."

"Torej jih naj ne tožim, da bi vrgli iz sebe, kar so požrli."

"Ne toži, sin moj, ne toži."

To noč sta spala oba Holoubka v eni sobi in dolgo sta si pripovedovala.

V. Znova na svetu

Ko se je treščički župnik zjutraj prebudil in opravil molitve, je bil popolnoma svež in zdrav, izvzemši desno nogo, ki jo ee stalno vlekel za seboj. Iz dna duše je hvalil Boga ne samo zato, ker mu je vrnil življenje, temveč tudi za to bolno nogo, za ta križ, ki mu ga je Bog naložil v dokaz svoje mi-

losti in ljubezni. Ob palici je šepal najprej v cerkev. Ko je odprl vrata pri pokopališču, je zadel najprej z očmi na sveže nasut grob. "Tega pa prej ni bilo. — Koga so sem pokopali?"

je vprašal samega sebe in stopil bliže. Grob se je dvigal tesno ob njegovem predniku in Holoubku se je na mah posvetilo. "To je moj grob! Zakaj so ga zasuli?" Za hip je postal ob grobu, tedaj pa se je zasukal in hitro stopil v svetišče. Tam je pokleknil pred tabernakelj in čakal, da pride cerkovnik in pozvonil za mašo. Toda ura je že odbila sedem, otroci so kapljali k šolski maši, vrata so škripala, zvon pa je še vedno molčal.

Zdaj se je končno Holoubek le vzdignil z oltarnih stopnic in šel v zakristijo. Strežnika sta stala v kotu in nekam plašno zrla na gospoda župnika.

"Pojdita pozvonit prvič," jima je velel. Oba sta kot blisk švignila ven. Otrsla sta se vsakega strahu in po navadi sta prinesla iz župnišča vrčke, odkrila sta oltar, postavila nanj stojalo za knjigo, po klopek sta razdelila molitvice, potem pa gledala gospoda župnika, kako vleče ven mašni plašč, pripravljala kelih in išče v mašni knjigi.

"Kako pa to, da cerkovnik tako dolgo ne pride?" je vprašal Holoubek, ko bi se skoraj že moral oblačiti za mašo.

"Bolaj je, prosim," sta hkrati odgovorila dečka.

"Tako? Pa saj sem ga že večeraj videl."

"Prosim, gospa cerkovnikova je rekla, da je nenadoma zbolel," je spravlil iz sebe pogumnejši Jina, toda takoj se je zavedel in pogoltnil naslednje besede.

"Tako nevarno menda ne bo, oblekel se bom sam. Ti, Jarek, pa prižgi danes na oltarju vse

sveče. Bogu se moramo zahvaliti."

Ko je zadnjič vabilo, je gospod upravitelj že sedel pred crglami. Ljudi pa je prišlo mnogo več nego po navadi. Privredla jih je radovednost in, ko se je pri zakristiji oglasil zvonček, so jeli v klopek vstajati in stegovati vratove.

"Tako je vendarle res," je slišal Holoubek tja k oltarju be-rača Krčmo, kako je vreščal gluhi Hadrički v uho — "opeharil nas je, zastoj smo zanj molili, ko so mu zvonili, in zaman smo se veselili sedmice."

Morda bi še kaj več slišal, toda medtem je upravitelj našel pesmarico, pedali so zagrmeli, orgle zabučale in otroci so zapeli najljubšo Holoubkovo pesem: "O, presladki Jezus moj..."

Nehal je poslušati in začel pobožno moliti pristopne molitve, ves vesel, da tudi z bolno nogo more brez pomoči gor in dol. Ko je gospod upravitelj videl s kora slavnostno razsvetljeni oltar, je po prvi kitici za "Glorio" prenehal igrati. Holoubek pa je pri oltarju lepo, kakor še nikoli doslej ne in ne poslej zapel: "Slava Bogu na višavah". Vse njegovo zamak-njenje je v tem hipu švignilo

skozi glavo in solze so se mu udrle. Odmolil je "Slavo", toda obstal je in čakal, da gospod upravitelj doigra, medtem pa je mislil: "Starši so mi darovali življenje, oče mi ga je, ko je pri Bohaču gorelo, rešil, Bog mi ga je vrnil, bil bi nespameten, ako ga ne mi sedaj cenil in dobro uporabil vsako njegovo sekundo."

Od tega trenutka dalje se mu je zdelo, kot da se je znova ro-

dil. Vse je videl v drugi luči in drugače, nego je bil vaju doslej, vse njegove dosedanje sodbje so bile na glavo postavljene, kakor da bi se vse njegovo življenje narobe obrnilo. Kakor da bi doslej njegove oči zakrivala siva mrena in bi po uspešni operaciji spregledali, tako po malem se je razgledoval in s navajal na nove vtise, pogleda, na stare reči in okolje svojega življenja. Zdelo se mu je, da je doslej vse gledal od

spodaj navzgor, zdaj pa kot bi gledal v nasprotni smeri — od zgoraj navzdol, vsakemu človeškemu dejanju je videl do korenin, iz katrih je pognalo, zato je vse razumel, opravičeval in odpuščal.

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborna zdravila da vam ustavi kašelj in prehlad Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-4034

PERUTNINA

17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS

V zalogi imamo vedno očistene piščance in na kose zrezane ter vseh vrst perutnine. Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.

ANDY HOČEVAR in SINOV

Tel. v trgovini MO 2-2330 — na domu MO 2-2912

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

Q:

ARE THERE ANY SUBSTITUTES FOR BLOOD?

A:

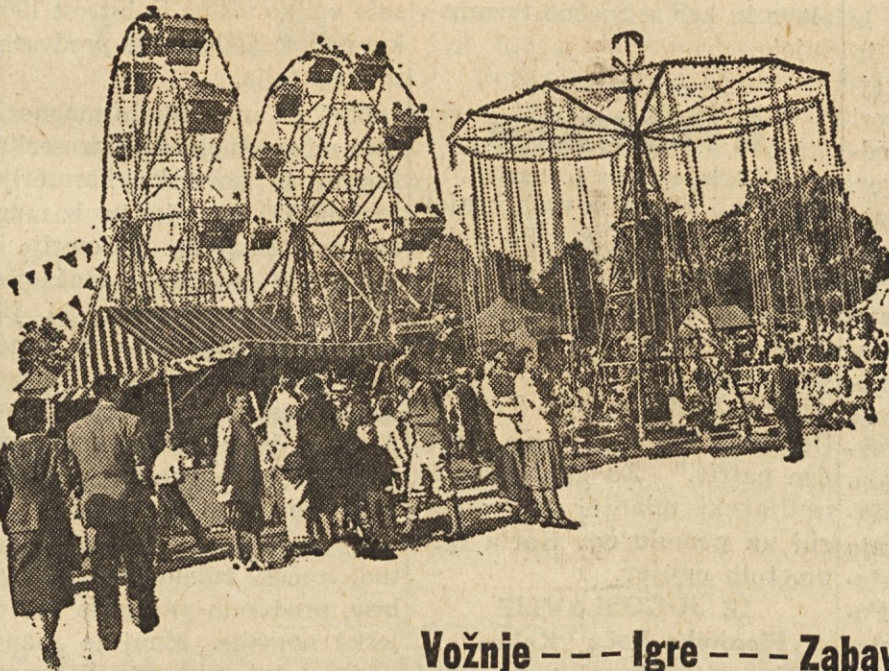
A number of "plasma extenders" or "expanders" have been developed synthetically. They are used under emergency conditions to combat shock. However, none does the job of human blood.

★ NATIONAL BLOOD PROGRAM ★

GIVE BLOOD NOW! Give It Again and Again!

NOCOJ SE PRIČNE . . .

Fare Sv. Vida 60-letnica obstoja

Vožnje --- Igre --- Zabave --- Prigrizek

ZASTONJ! NEKAJ SE BO ODDALO VSAKO URO!

Morate biti navzoč!

Vštevši 17 kamnov **BENRUS ZAPESTNO URO!**

(Moško ali žensko) Vsak večer!

KARNEVAL

od srede do nedelje
15. do 19. julija

od 7:30 zv. naprej

V NEDELJO POPOLDNE

od 2:00 naprej

NA ŠOLSKEM DVORIŠČU SV. VIDA

E. 62 St. in Glass Ave.
en blok južno od St. Clair

OGLEJTE SI NOVI
1953 CHRYSLER
KI BO NA RAZSTAVI

ZABAVA ZA VSE!

MLADE in STARE!

PRIDITE!

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

V

vsaki slovenski hiši

POVODNI KONJ Z MLADIČEM — Mladič, ki se stiska k svoji materi, je prvi svoje prste, ki se je rodil na Japonskem pa l. 1939. Njegovo vrednost cenijo na \$5,555.

"KOKLJA Z RAČKAMI" — Narava je na poseben način poskrbela za sirote. Tu vidimo kokljo, ki spremlja mlade račke v vodi. Slika je bila posneta v Randall Parku v Clevelandu, O.

**DVA
POGREBNA
ZAVODA**

za
**zanesljivo
izkušeno
sočutno
pogrebno
postrežbo**

po
ceni, ki jo **SAMI**
izberete
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1015 East 12th St.
Cleveland 1-2600 • Telephone 1-6600